

1. EU-fellow
2. Arbeidsovereenkomst ex artikel 2.3 lid 10 sub e van de CAO
3. Inschaling
4. Geen ABP-deelnemer
5. Belastingplicht in Nederland
6. Vrijstelling belastingplicht in Nederland
7. Premieplicht voor werknemers- en volksverzekeringen
8. 30%-regeling

1. EU-fellow

De Europese Unie kent een research- en developmentprogramma ter bevordering van de concurrentiepositie van Europa op de wereldmarkt. Een onderdeel van dit programma is het creëren van een Europees stelsel van onderzoeksbeurzen voor post-doctorale wetenschappers. De bedoeling hiervan is om onderzoekers uit de ene lidstaat of geassocieerde staat in staat te stellen zich verder te bekwamen door het doen van onderzoek aan een universiteit/onderzoeksinstituut in een andere lidstaat of geassocieerde staat. Deze onderzoekers staan bekend onder de naam EU-fellows.

2. Arbeidsovereenkomst ex artikel 2.3 lid 10 sub e van de CAO

Naar het oordeel van de Belastingdienst is er bij de EU-fellows (verder te noemen fellows) sprake van een dienstbetrekking, omdat aan de 3 voorwaarden voor het bestaan daarvan wordt voldaan. Er wordt (1) arbeid verricht, er is (2) loon overeengekomen en er is (3) sprake van een gezagsverhouding.

Als er al twijfel mocht bestaan over de vraag of er sprake is van een echte dienstbetrekking, dan geldt in ieder geval dat er sprake is van een fictieve dienstbetrekking¹, omdat aan de 3 voorwaarden daarvoor (ook) wordt voldaan. Er wordt (1) persoonlijk arbeid verricht, (2) het bruto-inkomen bedraagt doorgaans over een week tenminste 2/5 van het wettelijk minimumloon en (3) de arbeidsverhouding wordt aangegaan voor een periode langer dan een maand.

De tijdelijke arbeidsovereenkomst die met de fellow wordt aangegaan, is gebaseerd op artikel 2.3 lid 10 sub e van de CAO ('... als leerling ter opleiding van enig beroep dan wel in verband met de verdere wetenschappelijke of praktische vorming').

3. Inschaling

Voor de fellows gelden de normale inschalingregels voor het wetenschappelijk personeel. Voorzover de tegemoetkoming van de Europese Unie onvoldoende is om de kosten die daaruit voortvloeien te dekken, dienen de faculteiten het verschil uit eigen middelen bij te passen.

4. Geen ABP-deelnemer

Het Pensioenreglement van ABP is niet van toepassing op grond van artikel 1, sub g van de *Regeling beperking van het zijn van overheidswerknemer in de zin van de Wet Privatisering ABP* (Ministerieel besluit van 19 augustus 1997, nr. AB97/U1083, gepubliceerd in de Staatscourant op 28 augustus 1997 en laatstelijk gewijzigd op 3 februari 2002).

Op de fellow zijn derhalve de socialezekerheidsregelingen van de marktsector van toepassing. In praktijk betekent dit dat er geen aanspraak bestaat op enkele bovenwettelijke uitkeringen van de overheids- en onderwijssector, zoals het bovenwettelijk Arbeidsongeschiktheidspensioen van ABP (AAOP) en de Bovenwettelijke Werkloosheidsregeling Nederlandse Universiteiten (BWNU). De meeste fellows zullen geen recht hebben op een WW-uitkering, vanwege het niet voldoen aan de beschikbaarheidsvoorwaarde voor de Nederlandse arbeidsmarkt, ingeval van terugkeer naar het thuisland.

5. Belastingplicht in Nederland

De fellow die in Nederland woont, is in Nederland belastingplichtig. Wat fiscaal gezien het woonland van de

¹ Een fictieve dienstbetrekking houdt in dat de er wel loonbelasting moet worden afgedragen (alsof er een dienstbetrekking is).

fellow is moet naar de omstandigheden van het geval beoordeeld worden. Factoren die van belang zijn bij de beoordeling van deze vraag zijn ondermeer de plaats waar het gezin van de fellow verblijft, het al dan niet aanhouden van een woning in het buitenland, het al dan niet aanhouden van financiële of economische banden met het buitenland en de duur van het verblijf in Nederland. Het is de fiscus die uiteindelijk bepaalt waar iemand fiscaal gezien woont.

6. Vrijstelling belastingplicht in Nederland

De fellow die niet in Nederland woont, kan op grond van een belastingverdrag vrijgesteld zijn van het betalen van belasting in Nederland of in het thuisland. In ieder geval wordt dubbele belastingheffing hiermee voorkomen.

Hooglerarenbepaling

Om te bepalen welk land belastinggerechtigd is, zijn de zogenaamde hoogleraren- en de dienstbetrekkingbepaling van belang. De hooglerarenbepaling houdt over het algemeen in dat hoogleraren, docenten en wetenschappelijk onderzoekers van een staat die naar een andere staat gaan om aldaar gedurende een beperkte periode² (meestal 2 jaar) onderwijs te geven of wetenschappelijk onderzoek te verrichten aan een onderwijsinstelling, voor de ontvangen beloning in die andere staat worden vrijgesteld van belasting. In een verdrag kunnen aanvullende of beperkende voorwaarden zijn opgenomen.

Dienstbetrekkingsbepaling

Indien de hooglerarenbepaling niet van toepassing is, kan de dienstbetrekkingbepaling van toepassing zijn. Deze bepaling houdt in dat iemand die in een staat niet als zelfstandige werkzaamheden verricht, voor zijn beloning van deze werkzaamheden in de werkstaat wordt belast.

Indien deze bepalingen niet van toepassing zijn of indien er geen verdrag met het betreffende land is, is Nederland heffingsplichtig, behalve in geval de Belastingdienst een beschikking heeft afgegeven die bepaalt dat er een vrijstelling van loonbelasting in Nederland geldt.

Hieronder wordt ingegaan voor welke landen, en onder welke voorwaarden, een (tijdelijke) vrijstelling geldt op grond van voornoemde bepalingen.

Op grond van de hooglerarenbepaling uit het verdrag zijn in de volgende landen de vergoedingen van de fellows uit deze landen in Nederland niet belast gedurende ten hoogste 2 jaar: Frankrijk, Ierland, Italië, Zweden, Portugal, Bulgarije, Estland, Hongarije, Israël, Letland, Litouwen, Malta, Polen en Roemenië.

Bijkomende voorwaarden voor toepasselijkheid van de hooglerarenbepaling zijn:

- Voor de fellows uit de volgende landen geldt bovendien dat zij gedurende hun verblijf in Nederland de status van inwoner van hun eigen land niet mogen verliezen: Frankrijk, Portugal, Zweden, Bulgarije, Hongarije, Israël, Malta, Polen en Roemenië. Voor fellows uit Zweden geldt bovendien dat hij op uitnodiging naar Nederland is gekomen.
- Voor fellows uit de volgende landen geldt bovendien dat de fellow geen inwoner van Nederland mag zijn geworden: Ierland, Italië, Estland, Letland en Litouwen.
- Voor fellows uit de volgende landen is de hooglerarenbepaling alleen van toepassing als de fellow onderwijs geeft: België, Denemarken, Duitsland, Griekenland, Spanje en Tjechië.

Voor fellows uit de volgende landen geldt geen hooglerarenbepaling: Groot-Brittannië, Noord-Ierland, Luxemburg, Noorwegen, Oostenrijk en Zwitserland.

7. Premieplicht voor werknemers- en volksverzekeringen

De fellow die inwoner van Nederland is, is verplicht verzekerd voor de Nederlandse werknemers- en volksverzekeringen. Op grond van EU-verordening 1408/71 is ook de fellow die geen inwoner van Nederland is verplicht verzekerd voor de werknemers- en volksverzekeringen, tenzij er sprake is van een verblijf van maximaal 12³ maanden op basis van een detachering vanuit een dienstverband in het thuisland. Dankzij de toepasselijkheid van de EU-verordening is er sprake van samenstelling van tijdvakken en behoud van verkregen rechten binnen de EU.

8. 30%-regeling

Hoewel soms niet duidelijk is of aan het vereiste van 'specifieke deskundigheid die in Nederland niet aanwezig is' wordt voldaan, blijkt in de praktijk dat de Belastingdienst aanvragen voor toepassing van de 30%-regeling (soms wel) honoreert.

² Het is per verdrag verschillend of het gaat om de intentie voor een periode van twee jaar of een daadwerkelijke duur van twee jaar.

³ In bepaalde gevallen kan het oorspronkelijke land voorafgaand aan het aflopen van de 12 maanden toestemming geven voor een verlenging van wederom maximaal 12 maanden (artikel 14 van de verordening).

Tevens wordt erop gewezen dat voor fellows die in Nederland belastingplichtig zijn de mogelijkheid bestaat om bij de aangifte voor de inkomstenbelasting een deel van de vergoeding voor de kosten die gemaakt moeten worden in het kader van de uitoefening van de functie te beschouwen als onbelaste kostenvergoeding. Te denken valt daarbij aan de kosten van huisvesting buiten de woonplaats voor een periode van maximaal 2 jaar. Gelet op de fiscale varianten is doorverwijzing van een fellow naar een belastingdeskundige aan te bevelen.